

Tot és possible, d'Elizabeth Strout: una lliçó d'empatia

La prosa de Strout pot semblar simple, humil, assequible, però amaga un sentit de la depuració a l'abast de pocs escriptors

Sergi Sánchez – El Periódico
Dimarts, 24/10/2017

A *Em dic Lucy Barton*, l'escriptora Sarah Payne, que il·lumina el camí literari de la protagonista, sentència: «Només tindreu una història. Escriureu aquesta història de moltes maneres. No us preocupeu per la història. Només en tindreu una». Sembla una encertada definició de l'obra d'Elizabeth Strout (Portland, 1956), organitzada al voltant d'aquells que han sobreviscut als petits però feridors desastres de la vida per poder explicar-ho. És una sola història i les seves variacions, com demostra *Tot és possible*. D'una afirmació com aquesta se'n podria deduir que és l'estil el que sublima i transforma aquell únic argument. Absteniu-vos-en els al·lèrgics al realisme: la prosa de Strout pot semblar simple, humil, assequible, però amaga un sentit de la depuració a l'abast de pocs escriptors.

Si *Em dic Lucy Barton* era una novel·la breu, centrípeta, retreta sobre si mateixa, com una ostra amb perla a dins a punt de tancar la closca, *Tot és possible* és el seu contraplà, una col·lecció de contes (com ja passava a *Olive Kitteridge*) que pot llegir-

se com una novel·la, una seqüela en la qual Barton –que en aquella, convalescent en un hospital, portava la veu cantant, era el motor d’un relat confessional amb la seva mare com a interlocutora– apareix com un fantasma que és una projecció de l’èxit i l’ascensió social per a tota una comunitat, que indirectament canvia la vida de molts dels personatges del llibre, i que, a *Hermana*, fa acte de presència per demostrar que les seves conquestes com a escriptora no han pogut exorcitzar un passat d’abusos i penúries en el més profund d’un poble d’Illinois.

SENTIMENT DE PERTINENÇA

Per Strout, com per tants escriptors nord-americans (començant pel Sherwood Anderson del fundacional *Winesburg, Ohio*, model obvi), el sentiment de pertinença és la base que constitueix la comunitat, i la comunitat és un estat dels afectes, capaç del pitjor (condemnar a l’ostracisme) i el millor (allargar una mà quan més se la necessita). El mateix acte literari té a veure amb aquest impuls de crear vincles en un univers que s’explica a si mateix des d’una arquitectura narrativa tan hermètica com expansiva, la complexitat de la qual és, precisament, que sembla senzilla d’una manera orgànica, instintiu.

Personatges que, en Em dic Lucy Barton, mereixien només una menció, es converteixen en protagonistes. Es parlava d’ells des de l’anècdota o l’opinió i aquí se’ls proveeix d’una subjectivitat, d’una vida interior que es desplega per matisar o confirmar tota visió externa. Personatges que, en un conte, treuen el morro, dos contes més enllà devoren primer pla. La grandesa de Strout és que aquest vaivé d’enfocaments i desenfocaments mai perd de vista la humanitat dels personatges: lluny de sotmetre’s als dictàmens de l’estructura de les històries de vides creuades, el que és prioritari és una mirada empàtica, que ens alerta de la necessitat d’escoltar l’altre sense que la fragilitat d’aquest, a vegades revestida de crueltat, impregni de rancor el relat.

Escriure és un pacte de solidaritat amb el món, ens diu Strout. No és casual que aquest extraordinari llibre acabi amb una epifania, que esclata enmig d’un atac al cor: encara que sigui en el pitjor moment, encara que sigui massa tard, ens adonem que la vida val la pena.